

Mythologia, Venise, 1567 - IV, 08 : De Endymione

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[38\] : De Atlante & Endymione](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre IV

[Mythologia, Francfort, 1581 - IV, 08 : De Endymione](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IV

[Mythologie, Paris, 1627 - IV, 09 : D'Endymion](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IV

[Mythologie, Lyon, 1612 - IV, 08 : D'Endymion](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - IV, 08 : De Endymione, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 14/01/2026 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/842>

Copier

Présentation du document

PublicationVenise, Comin da Trino, 1567

ExemplaireMunich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4
Ant. 50
Formatin-4
Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination105v°-106r°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses[Endymion](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière
modification le 25/11/2024

Mythologia.

celsissimi astronomi, qui ad perpetuam sui memoriam nomina suorum filiorum astris indidit, quod & alii plerique fecerunt, & Conon Ptolemaei tempore Comam vocavit Berenices. Proclus in commentariis, quos in Opera & Dies Hesiodi scripsit, omnium sphaerarum animas, viresque diuinas, illas esse scripsit, quae Pleiades vocantur: ut Celeno Saturni sit anima, Sterope sphaerae Iouis, Merope Martis, Electra solis, Alcyone Veneris, Maia Mercurii, Taygete lunae; quarum aliae cum suis planetis, aliae cum aliis Diis rem habuisse dicuntur, quod Ouid. indicauit lib. 4. Fastorum;

10

Pleiades incipient humeros releuare paternos,
Quae septem dici, sex tamen esse solent.
Seu quod in amplexus sex hinc venere Deorum,
Nam Steropeu Marti concubuisse ferunt.
Neptuno Alcyonen, & te formosa Celeno.
Maia, atq. Electram, Taygetenq. Ioui.
Septima mortali Merope tibi sisyphæ nupsit.
Poeniter: & facti sola pudore latent.

Cetera multa, quae de his fabulantur antiqui, praetermittenda censui in praesenti, quia ad hanc partem suscepti negotii non attinent. Nunc de Endymione dicamus.

20

De Endymione.

Cap. VIII.

30

Endymion autem fuit Aethlii filius & Calices. Hic ut scribit Pausanias in prioribus Eliacis, a Luna fuit amatus, ex qua filias quinquaginta suscepisse fabulantur, cum tamen alii tres tantum filios inquam, Pronem, Epenum, ac Aetolum; filiam Eurydicen ex Asterodia, vel Chromia, vel Hyperippe illum suscepisse. Habuit filiam praeterea Pisam, quae Pise Olympiae nomen dedit. Huic alium filium addidit Isacius cum ita scribat; *Isacius, filius Aethlii, & Endymionis.* Alii dicunt quod Phthir filius fuit Endymionis. Huc alunt Iouis fuisse nepotem, quippe cum Aethlius Iouis & Protogeniae fuisset filius; qui munus id a Ioue obtinuit, ut vitæ mortisque sibi esset arbiter, ut traditum est ab Hesiodo, Aeschylao, Pisandro, Pherecyde, & Nicandro in secundo rerum Aetolicarum, & ut scripsit Theopompus in Epopæis. Fertur praeterea Iupiter illum in caelum accepisse; quem, cum Iunonem, vitare conatus esset, deceptum ab Idolo oblato ad inferos detrulit. Fuerunt qui dicant Endymionem fuisse Elidis Regem, atque ob iustitiam in Deorum numerum relatum, mox impetrasse a Ioue ut perpetuo dormiret, quem alii Spartanum, alii Eleum esse crediderunt. Fama est hunc in Latmo Cariae monte in antro quodam versari solitum, ubi ciuitas erat Heracles, ut scripsit Nicander in secundo Europæ. Dicunt Lunam in illud antrum venire solitam, & cum Endymione congregi, quod ita attigit Ouid. in Epistola Leandri.

40

Non finit Endymion te pectora esse seueri.

Fac subiant animo Latmia saxa tuo.

Cicero tamen lib. primo Tusculanarum Disputationum perpetuo dormientem Endymionem in Latmo Cariae monte a Luna adamatum dicit sola oscula Lunæ accepisse, neque unquam exspectum fuisse, cum ita scribat; Endymionem verò, si fabulas audire volumus, nescio quando in Latmo obdormiuit, qui mons est Cariae, nondum opinor exspectus. Num igitur cum curare censeat,

centes, cum luna laboraret, a qua confopitus putatur, ut eum dormientem oscularetur? quod ipsum scripsit etiā Lucianus in dialogo Veneris & Lunę. Theocritus felicem putavit Endymionē, quia semper dormiret, neque vllas sentiret molestias, cum ita scribat in tertia Aeglog.

Εὐχόμενος ἴδω' ἔμπεδον ἢ τὴν Ἑρμιόνα δ' ἄντιο Λαίαν

Endymionem

Inuideo duci somno, semperque grauo

Endymioni.

Atque tot ferē sunt de Endymione fabulose ab antiquis tradita. Nunc quę causa horum fingendorum fuerit, inuestigemus. Atque primum scire conuenit multa antiquos ad illustrium virorum perpetuam memoriam consinxisse, quę postea fabulosis ornamentis vestita ad humanę vitę utilitatem & eruditionem fuerunt informata. Sic illa, quę dicta sunt de Endymione, ad perpetuam eius viri memoriam ab antiquis poetis fuerunt hęta. Qui verō magis historice rem explicarunt, dicunt Endymionem dictum fuisse in eo monte perpetuō dormire, & a Luna amari; quia cum dormiret per diem, per noctem, quo tempore ferē exire solent de suis latebris, ad lunę lumen venaretur; neque vnquam per diem videbatur. Alii dicunt primum Endymionem rerum sublimium speculationem inuenisse, cui rei fabulę locum dedit luna ob tam varias luminis formas & mutationes, cum de illa præcipuē cognoscenda esset sollicitus; qui cum noctu his considerationibus esset intentus, somno non fruebatur, at dormiebat per diem. Hic prior, ut testatur Lucianus in Astrologia, lunę rationem mortalibus ostēdit, sicuti Phaethon deprehendit solis cursum: quę causa extitit cur luna illum amasse dicta sit, ut testatur Plinius in lib. secundo. Non defuerunt tamen qui Endymionem hominem segnem, ac somno desidixque deditum fuisse putarint, vnde in illos qui sunt huiusmodi conuenit id dictum: somnus Endymionis; in illos enim conuenit, qui negligenter adeo aliquid faciunt, ut dormire videantur. Neque mirum videri debet Endymionem virum Astronomię peritum, & in considerandis stellarum cursibus diligentissimum, ab illis segnem & voluptarium fuisse creditum: cum etiam Aeneas, quem nonnulli tanteopere extollunt laudibus, ut bibax & gloriosus & iactabundus ab Apolline carpatur apud Homerum in lib. vigesimo Iliadis;

Αἰνὸν τρῶων βουλομένη, πῶτις ἀνδρῶν,

τῶν, τρῶων βασιλευσῶν, πῶτις ἀνδρῶν τῶν;

Aenea Troum ductor, quo grandia facta,

Quę Reges inter, repletaq; pocula lætus

Pollicitus fueras?

Quę res forte causa fuit cur Aeneas Veneris & Anchisę filius creditus sit. Me tamen non præterit alios fuisse, qui pastorem fuisse Endymionem putarint, qui nocturnis pascuis delectaretur, cum alii pastores clausos greges in stabulis haberent; atque huius greges magnopere pinguescerent, fabulę datus est locus, q Luna eius amore capta illud Endymionis gregibus donaret. Hunc mortuum esse & sepultum apud se testari sunt Elei, qui insigne sepulchrū illi erexerūt. Nihil aliud aut p hęc significatur, quā diligentiam omnibus in rebus esse vitē, cū maxime Dei auxiliū iis pæcipue præsto esse soleat, qui & ipsi non sint desides, & illud suppliciter implorauerint. Nā certe qdē Deus nō fauet desidix. At Endymione relicto de Fortuna dicamus.

Dd 1 De